

De Vincinis asinarijs.

CXXXIII

netur asina bec? Et dico q bi septem que sequuntur ordine.

Rimus vncin? asinarius [Esel beffr/ oder bock.] Est carnis voluptas siue carnis psolatio: quales sunt consolatiões: in verbo/

figno/ aut facto: scdm Bernardū/ in cibo z potu: in vestitu z lecto suauibus/ in balneis/ socijs/ z sociabus/ z quibuslibet alijs delectantibus. Adde si placet honores/ laudes/ potestates/ diuitias. Quas grandem iacturam pariuntur: qui huic vncino asinario alligati sunt: quia ad consolationem diuinam peruenire nō possunt: neq ad dominū vt eis plene infideat adduci: forsitan non credis mihi/ crede domino: qui discipulis suis dixit. Expedi vobis: vt ego vadam. Si enim ego non abiero paracletus non veniet. Si Apostoli/ aut Bernardus Lami dominice inherentes: que sola sancta erat: quia sancti sanctorum. sancto spiritu repleri nequiverat: donec tolleretur ab eis/ tu carni tue: que sordidissima est. z disperarū spurciarū fantasijis repleta. illum veracissimū spiritum te putas posse recipere. Impleri enī anima visitationibus dñi non potest: que his distractionibus subiacet zc. Quanto magis illis euacuabitur/ tanto magis illis implebitur. Si multū/ multum. Si parum/ parum. Virantur aliquando religiosi: cur consolationem non habeant diuinam. Sed audiant causam quā assignat Bernardus. Amant enim/ inquit/ in carne sua/ terrenas consolatiões/ siue in verbo/ siue in signo/ siue in facto: z si hec aliquando interrumpūt: non tamen penitus rumpunt. Inde est/ q raro affecti ones suas dirigunt in deum/ z eorum compunctio non continua/ sed bozaria est: imo vt verius dicam momētanea est.

Sed quid inquit faciemus: vt soluamus nos ab hoc vncino? Hec tria obserua/ amputa/ proijce/ z suspēde/ baw ab/ wirff hin vnd hencf vff.]

¶ Primo amputa integraliter ppter deū:

omnes consolationes carnis: quibus carere potes. Flora singula sba z pondera. Sic te funditus z integraliter docuit dñs amputare in Ben. cum diceret ipsi. Hec Egredere de archa tua/ z vxor tua/ z filij tui z vxores eorum tecum: cunctaq animantia: que sunt apud te. ex omni carne. Et quid hoc est? hoc est secundum glossam. Egredere de archa carnis tue/ vel corporis: tu z vxor/ id est concupiscentia tua carnalis filij tui: id est omnes conceptiones: que a concupiscentia matre generantur: puta cogitationes/ et fantasie: qualis enim quisq est in affectu: tales cogitationes producit. Cunctaq animantia: id est omnes motus: qui ex qualiscunq parte/ carnalium desyderiorum surgunt: quales sunt odium/ ira/ spes/ delectatio/ timor zc. Hec enim passiones oriuntur ex concupiscentia carnali/ siue desyderio carnalium. Sic facere iussit dominus Abraham. Egredere de terra z cognatione tua. Et Ezechielem. Egredere inquit ad campum/ z ibi loquar ad te. Non ait dominus ingrediar in ciuitatem glosa. i. in tumultum carnalium desyderiorum.

¶ Secundo proijce/ Aduersas delectationes a carnali concupiscentia/ in deum proijce/ ipsius opera delectabiliter operando. Ita facere debere iubet propheta delectare in domino. Et quomodo inquis delectabor? est ne in potestate meaz vtiq. Non enim de affectu loquor/ sed de effectu. Unde glosa. delectare in dño: id est tam efficaciter operare/ tam strenue/ tam virtuosetac si in eis dulciter delecteris. Audi Bernardum. Multo virtuosius agunt: qui virtutes ipsas nō pro delectatione/ q̄ experiantur: sed pro virtutibus ipsis/ z solo beneficio placito dei/ tota intentione: z si non totum affectione sectantur. Hec dubium/ quin optime compleat: qui eiusmodi est prophete ammonitiōem: qui dicit/ delectare in domino: quoniam non de affectu loquor/ sed de effectu. Affectus ille beatitudinis est. Exercitium vero virtutis. Solum conare vt delecteris in domino.

¶ Tertio suspende in exercitio operis

Scilicet... Ca... [Marginal notes and a small illustration of a figure in a landscape.]

Sermones

dei affectionibus nostris in deū proiectis; ipsius consolationem suspensa mente expectemus. Suspēdium inquit/elegit anima mea. Eget homo/qui talis est longanimitate/quousq; loco consolationis carnalis ingeratur consolatio diuina: que plane non deest/si hec tria obseruauerimus: vt vides licet carnis consolationibus funditus renuntiemus/bonis operibus nos excercemus ad consolationem dei nos suspendamus. Non preteribit sine dubio nos gratia dei/si adeo vtiq; recipiemus consolationem. Iustum quippe est/ait Bernardus: vt quos presentia non delectant. prest o lit eis memoria futurorum: et qui de rerum effluencia despiciunt consolari/recordatio illis delectet eternitatis.

Dirumpe ergo vincula/absoluere ab vinculo asinario consolationū carnalium: vt adducaris ad dominū/ad consolationem diuinam/ad veram vitam. Alligabit/clammat Jacob ad filium Iuda ad vitam asinam suam. Ego sum vitis vera: Christus ait filius Iuda. Irruat in te spiritus indignatiois sanctus. Et rumpe vincula instar Samsonis: quibus te vincit femina carnalis voluptas. Dic tibi phi: quid facis/nō est hic locus delectandi/ neq; tēpus hic vigilia: alibi festum hic vallis miserie/ et lacrymarū: ex Paradiso huc expulsi sumus non plane: vt aliā paradisum nobis hic faceremus. Docuit ne sic te Christus viuere aut aliquis sanctorum? Non plane: Christus/ qui nō fallitur/ elegit quod carni molestius est. Id ergo melius/ id vtili/ id magis eligendum: et quisquis aliud docet vel suadet ab eo: tanquā a seductore cauēdum est. Voluptas/ quanta mala intulisti in vniversum mundū/ per Euam matrem nostram. Relinquamus o fratres rem hanc/ nobis proorsus indignam: non efficiamur pueri ad vbera et lac/ adhuc consolationum mundanarum pendentes/ ad maiora nati sumus/ q̄ nobis cum tam impijs et vanis voluptatibus: que amaritudinibus multis sunt sparſe et nullam nobis facieratem: sed famem afferunt infaciabilem.

Secundus vincinus asinarius: est propria voluntas. Hanc relinque ab hoc vincino te absolue: quia multa mala tibi infert/et impedit ne Christo adducaris.

¶ Primū est bonorum operum infectio. Nam omnia bona de genere/que ex ea proueniunt/non sunt bona: quia ex tali radice venenosa inficiuntur/et sicut ex fonte turbido: omnes riuuli turbulenti procedunt: sic et ex voluntate tali/ omnia procedentia sunt mala. Unde dominus per Elaiam dicit. Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra. Nunquid tale est ieiunij quod degit/ achi dicat/ non. Super quod verbum dicit beatus Bernardus. Ego non solum hoc de ieiunio meo/ sed de silentio/ vigilijs oratione/ et de omni obseruantia monachali/ vbi inuenit voluntas sua sentio idipm.

¶ Secundū malum ex propria voluntate proueniens est peccatum scandali: Bernardus. Unde fiunt scandala/ nisi q̄ sequimur propriam voluntatem/ et temere quod volumus in corde nostro diffinientes: si quomodo id prohibetur contigerit/ continuo in impatientia et in scandalū prouisum.

¶ Tertium malum est comunis boni pro uocatio/ et suffragij fratrum: a quorū comunium voluntate se iungimur/ et ab alijs sumus. Unde Bernardus. Voluntatem propriam deserentes/ nihil amittimus/ sed lucramur participantes ex ea aliorum bonis: que nos tanq̄ membrū aridū/ et inutile per voluntatem propriam separamus.

¶ Quartū malum est et maximum/ propria voluntatis est: quia est contraria deo q̄ impugnare videtur. Propria enim voluntas: vt ait Bernardus/ si uersus proprie voluntatis/ subtrahit semetipsum/ et subducit eius dominationi: cui tanquā auctori seruire debuerat/ dum efficitur sua. Sed addit adhuc/ et quod in ipsa est/ omnia que dei sunt/ dirimit atq; tollit. Ecce damna.

¶ Quintū ipse est durus ille cecus/ cui quo omnes/ et sine quo nullus vnquā ad infernum ductus fuit. Ribil enim/ si Bernar

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible. Some words like 'voluntas', 'propria', 'voluntas', 'propria', 'voluntas', 'propria' are visible.]

do creditur) punit deus/ nisi propriam vo-
luntate/ cesset propria voluntas/ & infernus
non erit. Voluntate vero deo & ratione regu-
lata/ tanquam ductore omnes ad celum vene-
runt. Laudandum ergo ab ea solvere ab vn-
cino illo proprie voluntatis/ & conformare
voluntati diuine in sideat tibi Christus.

Sed ais/ & quomodo id fiet/ quemadmo-
dum conformabo se sibi? In his tribus se-
cundum beatum Bernardum. Primo vt
quod certum est deum velle/ hoc nos omnino
velimus. Secundo/ quod certum est deum
nolle illud similiter non exerceamus. Ter-
tio/ quod incertum est/ vtrum velit an nolit/
nec velimus in toto/ nec penitus non veli-
mus. Itaque vbi certa est voluntas domini
oratio tibi sequatur. In his vero rebus/
vbi certum nihil possumus inuenire/ nihil
certi voluntas nostra relinquet/ sed magis
pendeat in vtrumque/ si in talibus stemus
mandato/ & obedientie prelatorum. Et hec
est regula/ per quam nostram voluntatem di-
uine voluntati penitus conformemus. Si
placeret doc. super primo sententiarum loqui
latius poteris. Habes ecce quemadmodum
debas & possis adduci ad dei voluntatem.

¶ Quæris tandem fortassis/ & quis fru-
ctus erit tibi/ ex hac voluntatis mee ad de-
um conformitate? Triplex erit.

Primus est petitionum tuarum exaudicio.
Si quis creditor dei est/ & voluntatem eius
facit/ hunc exaudit. Dixit cecus.

Secundus est dei familiaritas [Sortes
frundtschafft/ mogtschafft/ & sybschafft.]
Qui fecerit voluntatem patris mei/ qui in
celis est/ ipse meus frater soror & mater est.
Inder Apostolos fratres vocauit/ dicitur
fratribus meis.

Tertius est regni collatio/ qui facit volun-
tatem patris mei/ qui in celis est/ ipse intra-
bit in regnum celorum. Sed nota verba/
qui facit/ inquit voluntatem/ hoc est qui
opere complet. Non omnis/ qui dicit mihi
domine/ domine/ intrabit in regnum. Sci-
mus voluntatem dei/ sed nostram sibi non
conformamus/ & si conformamus animo/
non tamen facto hec est clauda voluntas &c.
Vide Summam predicantium/ voluntas.

Tertius vincinus

asinaris/ in quo ligatur ani-
ma est/ proprio meritorum
presumptio. Absolutus es a
terrena consolatione. Sed &
a propria voluntate id plane sine meritorum
exercitio sui non potest. Laudandum erit tibi
ne in eisdem confidas/ sic quod eis alligatus
sicut asinario vincino permanes/ quin pos-
tius de tuis meritis penitus desperans to-
tam fiduciam in domini misericordia pos-
nas. Et quidem non est contemnenda hec
absolutio ab hoc vincino. Magna enim/ ais
Bernardus. Et rara virtus est/ magna li-
cet operantem magna te nescias/ & manife-
stum omnibus tuam te latere sanctitatem/
mirabilem apertam/ & contemptibilem repu-
tari/ hoc ego ipsis virtutibus mirabilius
iudico.

Hoc tamen miraculum in omnibus sanc-
tis suis deus miserabiliter operatur/ qui
quanto sunt maiores/ tanto se reputant vi-
liores. Unde & Dauid se canem mortuum.
Esaïas pollutum/ Jeremias puerum/ Jos-
annes vocem/ Petrum peccatorem/ Paulus
blasphemum/ se nominat & appellant.
Et cur ita? Humilium/ quia bona sua deo/
qui in eis operatur/ tribuunt & mala sua/ si
bi de quibus Bernardus ait. Fidelis res-
uera es famulus dei/ si de multa gratia do-
mini tui/ & si non eunte ex te tamen transeun-
te parte/ nihil tuis manibus adherere con-
tingat. Qualem se fuisse Job gloriatur di-
cens. Si osculatus sum manum meam/
opera mea mihi tribuens/ gloria male mihi
contingat.

Ad hanc ab vincino absolutionem/ hortas-
ri nos cupiebat Paulus Apostolus/ cum
diceret/ quid non habes/ quod non accepis-
ti? Si autem accepisti/ quid gloriaris/
quasi non acceperis?

Sed ais/ & quemadmodum possum funem
precidere/ & sic solui ab vincino asinario pro-
prio meritorum vel cultri? Habes tri-
plices cultellos/ quibus vttere ipsi sunt con-
sideratio insufficientie operum tuorum. Con-
sideratio magnificentie misericordie dei/ et
consideratio supereminentie premiorum.

Sermones

¶ Primus cultellus est consideratio insufficientie operū nostrorū; plane insufficientia sunt: quia nō pura et non plena. Primo nō pura infecta vitijs voluptate/ voluntate/ et vanitate. Quicquid aliquando voluptate tenet/ aliquando propriā voluntate: quemadmodum in prioribus sermonibus dictū est/ imiscet tamē se frequentē/ et fere semper vanitas glorie. Et ergo opera nostra nō sunt pura: et ergo insufficientia. Conquesti sunt hanc impuritatē sancti viri multi. Llamat Isaias. Omnes iustitie nostre/ quasi pannus mēstruare. Et David. Non intres in iudiciū cum seruo tuo: quia nō iustificabitur in cōspectu tuo oīs vivens: glosa/ pro prijs meritis. Nam scdm Gregoriū sepe fordet in cōspectu iudicis: quod in oculis fulget bene operātis. Quo circa et Job dicit: tenebar oīa opera mea: scilicet impuritātē/ et insufficientiā eorum. Et quid igitur faciemus: hoc q̄ Christus docet. Cum feceritis oīa dicite/ serui inutiles sumus. Ecce quomodo non pura. Secūdo sunt non plena/ et hoc patet ad sensum: quia multū de tempore expēdimus sine fructu. Item nō sunt plene: secundū omnem ambitū hominis interioris/ et exterioris: quo cū merere possimus/ nō meremur: quia et si aliquando secundum auditum meremur: visus facit. sic de reliquis.

¶ Secundus cultellus est consideratio sufficientie diuine: que scdm longū/ latum/ altum/ et profundū: considerata omni creature sufficit ad salutē. Primo de eius longitudine: audi Psalmistā. Misericordia domini ab eterno/ et vsq̄ in eternū super timētes eum. Secūdo de latitudine eius idem dicit. Misericordie eius/ super oīa opera eius. Tertio de alto idem/ vsq̄ ad celos misericordia eius. Quarto de profundo dicit Job. Si dimersus fueris vsq̄ in profundum inferni: inde liberabis me: glosa beneficio misericordie. Hoc tamē sane intellige scdm Doctores in. iiii. s̄n̄iaz scribentes.

¶ Quinto: quid multa: tam magna est misericordia: quā magnus est deus: Ecclesiasti. scdm magnitudinem ipsius: sic et misericordia illius cū ipso est. Sexto: vnde Bernardus de electis dicit: Maiores cumulos mis-

serationū domini sentiūt super se: q̄ sit spaciū inter celū et terram. Septimo: quid ergo omnia nostra poterūt esse compata ad illam? Noli ergo tuis meritis/ sed dei misericordie rationibus inniti.

¶ Tertius cultellus est consideratio premiorū supereminētia: in quā comparatione/ omnis actio/ oīs passio: non potest alibi quid noiari. Siquidem premiū illud tale est/ et tantū: quod oculus non vidit/ auris non audiuit: nec in cor hominis ascendit. Itaq̄ actiones nostre nihil sunt respectu illius premiū: quod dñs significauit Deuteronomij. Scito inquit: q̄ nō propter tuas iustitias dominus dabit tibi terrā hanc in possessionē. Et Bernardus. Non sunt merita nostra talia: vt propterea debeat nobis vita eterna. Quid ergo dicemus ad hoc? Nunquid oīabimur: vt vitam eternam habeamus? Respondet Bernardus dicens. Verita habere curas habita data noueris. Fructū misericordiam dei speraueris: et omne periculū presumptionis et ingravidinis euasisti. Deinde siller et nulli passioni p̄dicta emnētia sperandā rerū poterit cōparari: Unde Ap̄l̄us. Non sunt cōdigne passionis huius t̄pis ad futuram gloriā: que reuelabit in nobis. Quid ergo faciemus? In hoc caute agamus/ si opera cumulabimus/ passiones sustinebim/ misericordiam dei sperabimus. Operemur ergo o fratres et sorores/ operemur alacriter/ sustineamus patienter. Curramus in latitudine cordis viā mandatorū dei: non simus articularis/ non cōputemus stricte nr̄a opera: quasi p̄ faciamus q̄ obligati simus. Nō p̄cedū hic timor ex amore amicitie dei/ sed ex recuruo p̄posito amore sui. Quin potius diligamus eū ex corde exaltemus eū/ quantum possumus. Non languescimus circa precepta/ sed vt dixi dilatante corde extendamus nos in quacūq̄ ei beneplacita.

¶ Quartus vn̄cū' afinarius est mentis pusillanimitas. Quafina quid ita? cur non ad magna nitieris? Quid torpes? cur nō in magnā petendā audaciā prospicis? Noli

De vn̄cū' afinarius

De Vincinis asinarijs. CXXXV

sic alligata stare in tua pusillanimitate/ es
repta es de voluptate consolationū carnali
um: et de propria voluntate. Sed et de vana
um: et de propria voluntate. Sed et de vana
um: et de propria voluntate. Sed et de vana
um: et de propria voluntate. Sed et de vana

¶ Primus socius est: exempla sanctorū,
sunt plane viri hanc fiduciā habentes: qui
merito nos ad audaciā animare debent de/
uorā. Audi Moyſen dicentem ad dñm. Si
inueni gratiā in oculis tuis: ostende mihi
teipſum. Et quia ex magna fiducia petebat.
Respondit ei dicens. Ego ostendā tibi omne
bonū. Item Dauid iurans somnū oculis
suis se non daturū: donec inueniret locum
dño. Deniq; Philippus petit sibi ostendī
patrē: dicens: dñe ostende nobis patrem/ et
sufficit nobis. Thomas credere noluit n. si
mitteret manus in loca clauorum etc. Hi
omnes non elatiōis presumptiōe/ sed etiā di
uina dilectione/ non repelluntur vt elati/ sed
meretur exaudiri/ vt deuoti: quia audaces
fortuna iuuat: magis autē gratia. Hi sunt
religiosa audacia viri fortes/ in mediū pos
siti: vt rerum exemplo/ nos licet pauperes
magna petere audeamus.

¶ Secundus socius: qui iuuat ad rumpē
dum laqueū/ est fides magna. Bernardus
magna fides/ magna meretur. Et christus
Amen dico vobis: quicquid orantes petitis
credite et accipietis. Sic et Jacobo monuit
dicens. Postulet autē in fide/ nihil hesitās.
dat enī oibus affluētē/ et nulli improperat.

¶ Tertius socius/ est spes firma. Sunt
viri fiduciatī Bernardus. Et magne spei
qui ascendentes ad cor altū. de maiori spūs
liberate/ et consciētē puritate/ magnanimi
ores facti sunt/ et consueuerūt audire maio
ra. Hi pro magnitudine fidei digni haben
tur: vt inducunt: in oēm plenitudinē grati
arū. Itaq; magna audēt: quia magni sunt/
et que audent/ obtinēt: iuxta verbū promiſ
sionis ad eos factū in veteri lege. Dem lo
cum: quem culcauerit pes vester/ vester erit.
Super qd verbū dicit Bernardus: quati

nus in bonis domini pedem fiducie posue
ris eatenus possidebis.

¶ Quartus socius est: veritas permitte
tis. Deus verus est et vt in Prover. dicit.
Veri sunt omnes sermones sui/ et ideo pro
missa que procedunt de labijs non faciet ir
rita. Processit autem de labijs suis illud
Sapi. Quicquid fiducialiter possemus
petere/ essemus firmiter accepturi.

¶ Quintus: est charitas volentis/ in q̄
charitate vrgente/ omnia vult/ que nobis
pderunt ad salutem. Unde Augustinus
Magna dei charitas/ plus nos petere de
siderat/ q̄ nos accipere desideramus.

¶ Sextus: est facilitas omnipotentis/ in
qua quicquid pmisit veritas/ quicquid vol
uit charitas/ facillime soluit omnipotens. Hō
sic de multis/ quia veraces sunt et charitas
tūi sed non potentes.

¶ Septimus: est copia omnia possiden
tis/ in qua omne petitū quantūcumq; max
imum/ et nostris meritis indebitum/ respe
ctu diuitiarum suarū reputabitur/ quia ni
hil inde est/ q̄ semp maiora accipimus q̄
speremus. Plane in plerisq; locis sacre scri
pture/ legimus dñm semper plus gratie de
disse q̄ ex arto cordis nostri petimur fuisse
set. Ecce Salomoni petenti sapientiā solā
data sunt cum illa gloria et diuitie sup oēs
reges/ qui fuerunt ante eum. Et latroni pe
tenti memoriā eius in paradiso/ et dicen
ti/ memento mei collatum est esse in eo et di
cum Amen dico tibi. Paralitico pro
quo petimur est vt sanaret eum dictum est
fili dimittuntur tibi peccata tua/ et cum pec
catorū remissione/ accipit nihilominus sa
nitatem. Similiter mulier chanaanica/ que
pro filie salute petiuit/ audire meruit fiat ti
bi sic vis. Ex his patet/ q̄ ex abyssō dñi
miserationū/ semper plus tribuitur/ q̄ pe
titur/ qd et dominus dixit mensuram bonā
et refertam. Itaq; et nos fratres/ hec pensis
culantes audaces simus accedendi ad do
minū deum nostrum fide magna/ et spe firmā
/ que admodū et sancti/ quoz ab initio
meminimus. Et pcul dubio exaudiemur/
quin verax est/ volens/ et potens. Excusias
mus ergo pigritiam et pusillanimitatem/ et
exaudiamus Apostolum adhortantē/ ab
z

Sermones

neciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis. Quia sint omnia corda, voces et opera appropinquat nouus annus. **De** locum deo et exeamus a nobis ipsis. **San**ctis diu superis questuimus que nostra sunt ammodo demus locum altissimo et ei viuamus in veritate. Sit rex sit dominus in nobis a diueniat regnum suum. Extrudamus vicia que in nobis regnant et vexilla erexerunt. **S**uperbiam contemptum vanam gloriam pigritiam pusillanimitatem voluptates carnis in cibo potu lectis et vestibus et alijs spurcijs iras inuidiam odium temeraria iudicia. Erigat vexilla sua spiritus. Dilitemus dominum in humilitate castitate sobrietate charitate dei et proximi alacres in dei seruitio omnem amaritudinem et indignationem abijci entes in pace vigilijs et abstinentijs hic gratiam alibi gloriam consequamur eternam ad quam nos perducatur ille qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

Uincius vincin'

Malinarius est iniquitas mentis a qua soluenda est asina anima scilicet nostra insensata et du cenda ad pacis tranquillitatem ad Iesum christum deum pacis. Et cur ita? Quia necessarium est nisi enim pacem habuerimus. Deus pacis et dilectionis non erit nobiscum. Non poteris duci ad christum nisi soluaris ab hoc vincto. Unde Aposto. ij. Cor. xiiij. pacem inquit habete et deus pacis et dilectionis erit vobiscum. In pace factus est locus eius. Si vis ut tibi insideat dominus ut asinam seruas rapetis et vesci bus pacis necesse est. Siquidem in pace in idipsum dormit et requiescit. Unde est qui saluator volens discipulos suos ad spiritus sancti susceptionem preparare quoties post resurrectionem eis apparuit dixit pax vobis. Non autem dedit eis pacem mundi cum alias dixisset eis in mundo pressuram habebitis in me vero pacem. Nec dedit pacem corporis cum eisdem diceret. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupo rum. Sed dedit pacem cordis. Sed queris et

dicis quid est pax cordis? Respondeo quod triplex est. Equanimitatis iocunditatis et intimitatis.

¶ Prima pax cordis est Equanimitas hec est equanimitas susceptio emergentium in re ut quisquis turbationis aut tribulationis emerferit tanquam minus a domino equanimiter suscipiatur. De hac pace dicit Apostolus quod in vobis est cum omnibus pacem habentes et Prover. Non contritabit iustum quicquid ei acciderit non contristabitur et si enim tristetur pro mis mortibus non tamen contristatur.

¶ Secunda pax cordis est Iocunditas que est non solum equanimis susceptio malorum sicut bonorum sed gaudens et desiderata aduersorum propter deum susceptio. Ad hanc hortatur nos Iacobus. Omne gaudium existimati fratres cum in tentationes varias incideritis. Sed et christus dominus discipulos ad eam hortatur dicens beati eritis cum oderint vos homines et exbraverint et ciecerint gaudere et exultare ecce enim merces vestra multa est in celis. Sic gaudere et iussi sunt discipuli fecerunt. Ibat enim gaudentes ut testatur Lucas gaudentes a conspectu concilij quoniam digni. De his duobus pacis generibus loquitur dominus ad discipulos. Pacem relinquo vobis quantum ad primam pacem meam do vobis quantum ad secundam quem tamquam nobilem dicebat suam quippe in quo gaudens se pro nobis obtulit passioni unde dicebat desiderio desideravi hoc pasca manducare vobiscum. In hac pace osculum dedit Iude quem vocavit amicum dicens. Amice ad quid venisti nec dubium quin quod ore protulit in corde retineret alias verba dei caderent ab effectu quod de deo impossibile est.

¶ Tertia pax cordis est intimitatis due precedentes paces sunt in comparisonem ad exteriora hec autem in plena et omnimoda possessione interioris boni consistit: ita ut hec pax supera ddat prioribus ut non solum sit pax ad exteriora sed ad seipsum et in seipso et ad deum feliciter et in deo. Sed in quibus inquis consistit hec intima et integra pax cordis. Respondeo quod in quatuor. Primo:

Uincius vincin'

Malinarius est iniquitas mentis a qua soluenda est asina anima scilicet nostra insensata et du cenda ad pacis tranquillitatem ad Iesum christum deum pacis. Et cur ita? Quia necessarium est nisi enim pacem habuerimus. Deus pacis et dilectionis non erit nobiscum. Non poteris duci ad christum nisi soluaris ab hoc vincto. Unde Aposto. ij. Cor. xiiij. pacem inquit habete et deus pacis et dilectionis erit vobiscum. In pace factus est locus eius. Si vis ut tibi insideat dominus ut asinam seruas rapetis et vesci bus pacis necesse est. Siquidem in pace in idipsum dormit et requiescit. Unde est qui saluator volens discipulos suos ad spiritus sancti susceptionem preparare quoties post resurrectionem eis apparuit dixit pax vobis. Non autem dedit eis pacem mundi cum alias dixisset eis in mundo pressuram habebitis in me vero pacem. Nec dedit pacem corporis cum eisdem diceret. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupo rum. Sed dedit pacem cordis. Sed queris et

De Vincinis afinarijs. CXXXVI

in libera conscientia / de commissione malorum / dum videlicet homo habet conscientiam / de remissione peccatorum vt ipsa conscientia exonerata peccatis / dicere possit illud Job. Non reprehendat me cor meum in vita mea / et illud Apostoli. Nihil mihi conscius sum. Secundo in libera conscientia / de omissione bonorum / vt videlicet de conscientia / de his que ad deum pertinent / nihil penitus sit ommissum / vt sicut libera est conscientia de commissione malorum sic etiam libera sit de omissione bonorum Tertio in corporis ad spiritum plena obedientia / vt videlicet corpus ancilletur et spiritus dominetur / et quicquid spiritus iudicat esse faciendum corpus obediat sine mora. Quarto in affectu plena concordia / et cordis tranquillitate vt quicquid bonum appetat et approbat / voluntas amplectetur et a memoria firmiter teneatur. De hac parte ex his quattuor confecta optando / dicit Apostolus Philip. iij. pax dei que exuperat omnem sensum custodiat corda vestra / voluntates et intelligentias vestras in christo Iesu. Vide beat. Thom. super illo passu qui abunde declarat.

Sertus vincinus afinarius est / spiritus nostri tepiditas. Rumpendus est funiculus et excun dux a spiritus nostri tepiditate in mentis excessum / quantum diuinitus adiuuamur / quoadu enim in tepiditate mentis viuimus / in bonis domini non proficimus / propter quod dominus in Apoc. dicit / vt calidus esses / aut frigidus / sed quia tepidus es / incipiam te vomere de ore meo Apoc. iij. Est duplex tepiditas / quedam ad calorem / sicut in aqua calefiente. Alia est ad frigiditatem sicut in aqua frigefiente. Sic in calore gratie est duplex tepiditas quedam ad gratiam / que est via ad gratiam / et hec non est omnino mala sicut frigus peccati / de qua non loquitur dominus. Sed alia est tepiditas a gratia ad frigus culpe / et hec propterea mala est et periculosa. Qui tales sunt non sunt contenti sua

perditione sed etiam alios secum in perditionem trahunt / dum eos non sinunt proficere / ne ab eis superent / et eorum tepiditas detegatur et noteatur. Ad hoc afinario vincino fac absolutaris et funem rumpe. Sed quibus medijs ais rumpat? Igne / ferro / et aqua. Primo: igne inflammationis caritatis. Excita et excute ignem et flammam charitatis in te et erumpe in actus feruentes / et cremasti funem / et liberatus es ab vincino tepiditatis. Sed quo pacto accendam hunc ignem per beneficiorum dei considerationem. Collige beneficia tibi a deo exhibita / et ante mentis tue oculos reponito et inde accendat ignis charitatis. Est plane hic modus efficacissimus. Naturaliter enim diligimus eos / qui beneficia nobis exhibent / ideo considerando iustitiam nostram ad diligendum deum / puocat et accendit. Hoc ita esse ostendit factum Iosyph: hic enim cum in deuoto populo dei / multa beneficia ad memoriam reuocasset intulit dicens. Hunc audi quid dominus a te requirat / nisi vt tantummodo diligas eum / Deut. x. Testatur et hunc modum esse efficacem beat. Augusti. Ad dilectionem inquit dei in nobis excitandam / nutriendam augumentandam nihil ita valet sicut beneficiorum eius / frequens recordatio pensa verba Et subdit / considera ergo o anima mea que cum omnibus que cuius aliquibus / que singula sola acceperis / et aspergere eis / quod dedit ad gratias referendas. Sed ais et vnde nobis carpente et ligna pro igne conficiendo? et quod modus faciendi? Tot carpente quot beneficia / sed forsitan de hoc erit specialis sermo si carpentis in vnum colligere contigerit. Hunc sufficiat si verba beat. Bern. sermone. xiiij. sup cantica in medium produxerimus quibus docet quemadmodum gratie sint deo agende / et a tepiditate in ardorem. Omnis inquit de bonis multi formis gratie apparentis in vobis / referatur ad ipsius laus / laudabilium siquidem vniuersorum auctorem et largitionem / idcirco non fite que admodum ab hypocritis nec sola consuetudine sicut a scolaribus / sed nec quadam necessitate vt iumenta ferendis oneribus applicantur sed sicut decet sanctos sinceritate fida deuotione sollicita hilaritate gratia

Sermones de

ta sed non dissoluta. Immolantes itaq; bo-
stiam laudis / reddetes vota nostra de die
in diem curemus / curemus omni vigilan-
tia / iungere sensum vsui affectum sensui ex-
ultationem affectui / grauitatem exultationi
humilitatem grauitati / liberalitate humili-
tati. Quo interdum liberis purgate men-
tis passibus pcedamus / et excedamus / per
inuitatas quasdam affectiões spirituales
letitias / in iubilis amenitatibus / in lumi-
ne dei in suauitate / in spiritu sancto probā-
tes nos comprehēfos in his quos prophe-
ta intuebatur cum diceret / domine in lumine
vultus tui ambulabunt / et in nomine tuo
exultabunt rota die / et in iustitia tua exalta-
buntur. Secundo rumpendus est funis
culus ferro / vehemētis admiratiōis. Sūt
qui non habent cor charitatiuum vt tali
igne exurant funem. Sed in alio se exercēt
a se tepiditates excutientes per vehemētē
admiratiōē fit hoc quandoq; intime des-
uotionis affectu inter nos et deum discurre-
mus vehementissimo stupore ammirātes
sue sublimitatē ad nos inclinationē et nostre
ad deum humilitatis sublimitatiōem. Hoc
ferro admiratiōis se a tepiditatis vincino
liberabat Job. Quid est (inquit) homo
quia magnificas eum / aut quid apponis
erga eum cor tuum / visitas eum diluculo.
Sic et Psalmista. Quid est homo q; mes-
mor es eius / aut filius hominis quoniam
visitas eum. De hac sublimitate maiesta-
tis eius dicit Bernbar. O Mira queren-
tis dei dignatio. O magna dignitas ho-
minis sic questi. Si personam intueor ve-
nientis / non capio excellentiam maiesta-
tis. Si attendo ad quos venit / dignatio-
nem magnam expauesco. Si modum exco-
gito / exaltationē agnosco / humane conditi-
nis. Usus erat hoc ferro Apostolus cū di-
cebat. O altitudo diuitiarum / sapientie et
scientie dei q; in comprehensibilia sunt iudi-
cia eius / et inuestigabiles vie. Tertio: aqua
intime liquefactionis / aliqui res aliquas cō-
glutinatas soluimus non igne nec ferro / s;
aqua mollificante / sicut emplastra crinib;
simplicia / et sunt quidem a torpore tepidita-
tis se excutientes / per cordis sui siue inti-
mi desiderij liquefactionem / in qua se exer-

cent. Excitatur hic affectus in eis / et ad eos
quasi per cannam fluit per dulcissimam di-
uine bonitatis considerationē / q; per inspira-
nem Spiritus sancti in deuotione dulciter
odorant. Sustabit si non erro / hanc dulce-
dinem Jeremi. qui dicebat. O quam beas-
tus es domine / anime querenti te. Bernbar-
dus Si bonus es domine anime querens
te / sed quid inuenienti / multum per om-
nem modum. Sic in lib. Sapi. O q; bo-
nus et suauis est spiritus tuus in nobis /
quia sicut in prouerbij dicitur precior est
cunctis opibus / et omnia que desideran-
tur huic non valent comparari / quia sicut di-
cit Joānes odor tuus domine excitauit in
me concupiscentias eternas.

Optimus et vlt

timus vincinus asinarius /
est praua consuetudo. Est
hic vincinus duplex / secundū
q; duplex est consuetudo sc; propria et alie-
na. Equos fortes et qui se consueuerūt ab-
soluere / duplici loco alligare solem. [Zwei
zugelin halfter] Et diabolus duplici cō-
suetudine solet alligare quosdam hoīes.

¶ Prima consuetudo est aliena. Sūt q;
cū admonent / vt ad dñm conuertant / et p-
viam iustitie incedant id facere renuūt mor-
obijcientes / q; et alij ita faciant / et sic consue-
tudo sic viuendi. Nihil igitur noui incipe-
re velint / neq; terminos quos posuerūt pa-
tres eorum prererire quo fit vt in consuetu-
dine aliorum maneāt affixi: id fieri videm^{us}
in secularibus cōmunitatibus / et eorundē
receptoribus / qui a suis prauis consuetudinibus
se absolui non sinunt. Sic in clericis
in cantu et moribus indisciplinatis. Si in
monasterijs vbi sermones tuentur consue-
tudines malas / et omnem contra nitentem
exterminant. Quid multa: verū est in om-
ni statu qd Sene. loquit. Pecor. ritu seq;
mur antecedentium gregē / pergentes non
quo eundē est / sed quo iur nec ad rationē
sed ad similitudinem viuimus. Nemo sibi
tamen errat. Sed alieni erroris causa et au-
tor est. Hocet enim applicari antecedentibus

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible]

Vncinis asinarijs

CXXXVII

et dum vnusquisq; maudit credere q̄ iudi-
care nunq̄ de vita iudicat: semper creden-
dum. Vide Sen. li. de beata. vita. ad Ba-
lio. circa prin. vbi plura ad propositum.

Habes ecce huius vnci dentem primū / a
quo fac abrumparis / et nolito sequi multis-
tudinem / consuetudinē multorū ad fa-
ciendū mala. Logita in primis: q̄ ipsi non
sunt tibi in exemplum prepositi / nec ipsi p-
pter bonos suas malas consuetudines vo-
lunt relinquere. Et cur boni bonas: propter
eos relinquerēt / propter eas in religionem
non intrati / sed alius fuit intentus. Logi-
ta scō / q̄ Christus tibi in doctore et exem-
plar ppositus est / discite a me inquit / nō ab
alio: quia mitis sum / et humilis corde.

Logita tertio / quia dicit Ego sum veritas
Non dicit ego sum cōsuetudo / Ich bin die
warheit / nit die gewonheit.

Logita quarto / q̄ Petro dixerit: eum renu-
enti sequi ad Joannis exemplum: qd ad te
inquit: tu me sequere.

Logita quinto / q̄ bea. Paulus dixerit. Ego
te imitatores mei / sicut ego Christi / et tu au-
os / sicut ipsi Christum imitantur.

Logita sexto / q̄ pictores optimas et artifici-
osissimas eligūt imagines: cum pingere vi-
sere voluerint. et tu si vtiq; hominem vis
habere pro exemplari: elige optimos / non
malos. optima viuendī forma eligenda est
q̄ facilem faciet assuetudo.

Logita tandē / q̄ dñs populo Israhel egre-
dientī ex Egipto: iuxta consuetudinem ter-
re Egipti / in qua habitastis / nō facietis: et
iuxta mozem Libanaan regionis / ad quam
ego introducturus suz: vos nō agetis / nec
in legitimis eoz ambulabitis / facietis in-
uidia mea / et pcepta mea seruabitis / et am-
bulabitis in eis. Ego dñs deus vester. Les-
uitici. xvi. Notate verba / signate mīsteria /
fratres et sorores: vos quos eduxit dominus
de Egipto huius mundi / et statuit in regio-
nem religionem seq: caute ne consuetudinē
secularem egyptiā teneatis. Sed neq;
malas consuetudines religiōis vestre: que
introduce sunt ex tepiditate et negligentia
antecessorum vestrorū. Sed dei iudicia / p-
cepta et consilia facite / et quecūq; a talibus
abducere volunt / fugite: que pro talū con-

seruatione faciūt amplectamini. Nolite esse
exanimatrices regule p relaxationib; que
admodum plerq; faciunt ierebrantes dis-
gitulis suis et monstrantibus / quia regula
non prohibet talia et talia / adhibentes ma-
licie velamen. Logita principiū regule ut
bet viliigi debere deum ex toto corde / hoc in-
tueri et secundum illud omnia alia modes-
rare. Secunda consuetudo est propria sis-
ue priuata / et est hec scōs dens huius vnci.
Et ferreum vinculū quot misere anime aī-
ne ligantur hoc vinculo ne possint ad deū
progredi postq; quis peccare consuevit fas-
cum est. Stant tales sicut vncō quo dicit.
Stant labunt et iacent. Stant inq; iōi in
peccato / vt non procedant ad iusticiā stant
in maxima miseria sicut iumentum diabol-
li qui eos ad libitū tractat. Ut iumentū
facus sum apud te dñe ait Psal. dño et h. c
diabolo. Stant vsq; ad vmbiculū in ster-
core peccatorū suozum et vt iumenta opum
erant in stercore suo. Et vt inam itarent sed
et labunt et cadunt in giter de peccato in pec-
catum / in hora decies menciunt peccant /
mastru pantur et abominandas exercēt tur-
pitudines animō nequeunt resistere tras-
bit eos siquidem demon non simplici sed
plaustrī vinculo ligatos. Ve inquit ysa. q̄
trabit iniquitatem in funiculis vanitatis
et quasi vinculum plaustrī peccatum. Isa.
v. Peccatum ante consuetudinem est vt fu-
ni. ulus imo vt filiū stupeum respectu stas-
tus in quo est post consuetudinem: peccas-
tum conuetudinē est velut plaustrī vincu-
lum q̄ decem boues idest decem predicato-
res vix rumpere possent vnde dicit glosa su-
per illum locum. Merito inquit in funicu-
lis vanitatis trahitur / quia peccata peccas-
tis cōnectuntur et inania sunt / vt fila arane-
arum sed si exire volumus tanq; vinculis
solidissimis tenemur. Et vere tenetur qui
talis / quia nedum labitur sed iacet cū La-
zaro sepultus sub lapide / ligatus insutis
manibus et pedibus et fetens. Natura em̄
ipsius quasi corrupta est adeo vt ei sapeāt
q̄ debuerunt ei desipere / et ea desipiūt / qua
ei sapere dabuerāt plane et fetidi sunt coras
deo et angelis eius / sicut corpora corrupta
hominibus ferent. Corrupti sunt clamus
Et iij

Sermones

pheta et abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Nihilis tarde adhibetur sal penitentiae hominibus qui sunt in peccatis conuersi sicut carnes tarde condiuntur/que iam scitent vermibus. **Q** grandem lapidem/mala consuetudo que premit sub eo iacentem ut vix resurgere queat. Sunt ei manus et pedes institis ligatos / ita ut magnam difficultatem ad bene operandum habeat / Et faciem sudario velatum / quia ex hoc quod diu in tenebris peccatorum fuit spirituales visus amisi. Sed quemadmodum ab hoc vincto male consuetudinibus absolueremur oratione conatione. **2c.** Videatur in Bernhardino in quadagesimali ipsius.

¶ Primo: oratione in qua fusa ad sanctissimam Mariam omnesque sanctos. Nos est quod cum de infirmo desperant medici / deo uel sanctis et ad eos fit recursus. Et qui a superiori premitur potestate in suum adiutorium aduocat fortiozem. Si ergo ab eo cuius potestati nulla super terram potestas comparatur premeris a diabolo sed inuoca supremam potestatem diuinam. Sic deus in adiutorium meum intende. Deus in nomine tuo saluum me fac. Domine salua nos per rimum: sic et sanctos. Nonne preterea quasi desperatur de consuetudinario / ergo curre ad sanctos.

¶ Secundo: conatione ita ut nitaris sitne coneris in contrarium consuetudinibus / et si non statim saltem se paulatim inclinet / sicut solet fieri de virgula tortuosa / que in contrarium flectitur / hincque tam diu retinetur: donec ad debitum rectitudinis reuertatur / et nisi teneatur diu reflexa in contrariam partem impetuosi reuertitur ad curuitatem suam. Hoc modo beatus Bernardus quendam cardinalem ad penitentiam induxit. Nam cum eundem ad penitentiam incitaret / nec ille acquiescere vellet ait illi. Si non vis facere pacem cum deo / saltem cum eo treugam fac at ille / quam diu? cui Bernardus Absine tribus diebus / pro dei amore ab omni illicito sic autem ille fecit. Addidit beatus Bernardus tribus aliis diebus abstineas pro amore virginis Marie gloriose / quod etiam fecit. Addidit nunc aliis tribus diebus iterum abstineas pro amore aliorum sancto-

rum / quod etiam ille fecit. **Lun. & bea. Bern.** hoc illum reincipere vellet / tunc Cardinalis respondit. Nolo amodo cum domino treugam facere se veram pacem leuere etiam mihi est et persuasit de cetero abstinere a malo. Sic luxuriosis et ieiunare nolentibus / et medaciis / et blasphemis consulendum est. Simile legitur in Vitaspas / de fratre qui statuerat apostatare / et veniens ad limen cele substitit dicens. Non hodie exibis propter deum sed cras / crastina iterum ait / non hodie propter Mariam / sed cras. **2c.** remansit demum. **¶** Tertio: sociatione siue conuersione. **Dial.** Cum sancto sanctus eris: et a boue maiori / discit arare minor / et vitis solet crescere arbori alligari. Sic et tu cum bonis conuersare. Accipiter pennas antiquas depositurus includitur in cauea in qua dum vinc inde peruolat / decidit antique penne / et in alteram quodammodo renouatur auem. Sic veterem hominem exuere cupientes / collocare se debent in cauea alicuius sancte religionis ac religiose congregationis / vbi quasi absque labore / immo quasi sine antiaduersionis mirabitur dedisset et obliuiscitur quorundam malorum morum / de quibus antea / cum labore maximo victoriam nunquam adeptus est. Hoc intelligens Apostolus clamat. Renouamini spiritu mentis vestre / et induite nouum hominem qui secundum deum creatus est / in iustitia et sanctitate veritatis. Rogemus dominum. **Finis.**

*Fragmentum de Co
munitate quibusdam ac con
a Theologis Colonia
am additionibus
rum. Lun.*

*¶ Contra Venen
Diet genit*

*¶ De rebus procul
Dato illi dolentia
Lata prore loque
Et nullo prore loque*

*¶ Si autem lumbes sacri
si adhibetur quos magis
nosque regis Lun. Lun.*

*¶ Quibusdam de re
Quibusdam de re
¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*

*¶ Venen
¶ Venen*